

Uchwała z 18 marca 2019 roku

Komisji habilitacyjnej powołanej przez Centralną Komisję do spraw Stopni i Tytułów w celu przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego dr. Piotra Foreckiego w dziedzinie nauk społecznych w zakresie dyscypliny nauka o polityce

Na podstawie ustawy z 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. 2003, Nr 65, poz. 595) z późniejszymi zmianami (Dz. U. 2005, Nr 164, poz. 1365) w brzmieniu określonym ustawą z 18 marca 2011 r. (Dz. U. 2011, Nr 84, poz. 455) oraz na podstawie rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. 2011, Nr 196, poz. 1165) i rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 22 września 2011 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodach doktorskich, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz. U. 2011, Nr 204, poz. 1200), **komisja habilitacyjna powołana przez Centralną Komisję ds. Stopni i Tytułów w celu przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego dr. Piotra Foreckiego w dziedzinie nauk społecznych w zakresie dyscypliny nauka o polityce** w składzie:

Przewodniczący: prof. dr hab. Andrzej Antoszewski, Uniwersytet Wrocławski

Recenzenci:

dr hab. Robert Traba, ISP PAN

dr hab. Dariusz Libionka, IFiS PAN

dr hab. Edward Jeliński, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Członkowie:

dr hab. Rafał Chwedoruk, Uniwersytet Warszawski

prof. dr hab. Bogdan Koszel, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Sekretarz Komisji: dr hab. Cezary Trosiak, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Komisja habilitacyjna po zapoznaniu się z autoreferatem, przygotowanymi recenzjami i innymi dokumentami dostarczonymi przez Habilitanta dokonała oceny:

1. osiągnięć naukowo-badawczych Habilitanta,
2. aktywności naukowo-badawczej Habilitanta,
3. osiągnięć w zakresie dorobku dydaktycznego, popularyzatorskiego i organizacyjnego Habilitanta oraz
4. dokonań w zakresie współpracy międzynarodowej Habilitanta.

Biorąc pod uwagę osiągnięcia naukowo-badawcze, dydaktyczne, popularyzatorskie i organizacyjne, dokonania w zakresie współpracy międzynarodowej Habilitanta, opinie recenzentów oraz opinie wyrażone w toku dyskusji przez członków komisji habilitacyjnej, w wyniku przeprowadzonego w trybie jawnym głosowania (wobec braku wniosku Habilitanta o przeprowadzenie głosowania tajnego zgodnie z art. 18a ust. 9 ustawy) **komisja habilitacyjna podjęła uchwałę zawierającą pozytywną opinię o nadaniu stopnia doktora habilitowanego dr. Piotrowi Foreckiemu.**

Głosowanie odpowiadało wymogom formalnym sformułowanym w paragrafie 15 ust. 1 rozporządzenia z 22 września 2011 r.

W głosowaniu uczestniczyło 7 członków komisji habilitacyjnej.

Wszyscy głosujący członkowie komisji opowiedzieli się za nadaniem stopnia doktora habilitowanego. Nikt nie opowiedział się przeciw. Żadna z głosujących osób nie wstrzymała się od głosu.

Niniejsza uchwała, zgodnie z artykułem 18a ust. 11 ustawy, ma status opinii dla Rady Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Poznań, 18 marca 2019 r.

Załączniki:

1. Uzasadnienie uchwały komisji habilitacyjnej z 18 marca 2019 r.
2. Lista obecności na posiedzeniu komisji habilitacyjnej z 18 marca 2019 r.
3. Protokół posiedzenia komisji habilitacyjnej z 18 marca 2019 r.

prof. Andrzej Antoszewski, UW, przewodniczący komisji

dr hab. Cezary Trosiak, UAM, sekretarz komisji

dr hab. Robert Traba, ISP PAN, recenzent

dr hab. Dariusz Libionka, IFiS PAN, recenzent

dr hab. Edward Jeliński, UAM, recenzent

prof. Rafał Chwedoruk, UW, członek komisji

prof. Bogdan Koszel, UAM, członek komisji

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Uzasadnienie uchwały z 18 marca 2019 roku

**Komisji habilitacyjnej powołanej przez Centralną Komisję do spraw Stopni i Tytułów
w celu przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego dr. Piotra Foreckiego
w dziedzinie nauk społecznych w zakresie dyscypliny nauki o polityce**

Skład Komisji habilitacyjnej

Przewodniczący

prof. dr hab. Andrzej Antoszewski, Uniwersytet Wrocławski

Recenzenci

prof. dr hab. Edward Jeliński, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

dr hab. Dariusz Libionka, Instytut Filozofii i Socjologii PAN, Centrum Badań nad Zagładą Żydów

prof. dr hab. Robert Traba, Instytut Studiów Politycznych PAN

Członkowie

prof. dr hab. Bogdan Koszel, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

dr hab. Rafał Chwedoruk, Uniwersytet Warszawski

Sekretarz Komisji

dr hab. Cezary Trosiak, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Komisja habilitacyjna stwierdza, że osiągnięcia naukowo-badawcze Habilitanta, zaprezentowane w dokumentacji złożonej 25 czerwca 2018 roku wraz z wnioskiem o wszczęcie procedur habilitacyjnych do Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów **stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej.**

Podejmując decyzję wzięto pod uwagę:

1. osiągnięcia naukowe, o których mowa w art. 16 ust. 1. I 2 pkt. 1. ustawy,
2. aktywność naukową, wskazaną w artykule 16 ust 1. ustawy,
3. osiągnięcia w zakresie dorobku dydaktycznego, popularyzatorskiego i organizacyjnego wskazane w paragrafie 5 rozporządzenia z 1 września 2011 r.,

4. dokonania w ramach współpracy międzynarodowej Habilitanta, o których mowa w paragrafie 5 rozporządzenia z 1 września 2011 r.

Sylwetka Habilitanta

Tytuł zawodowy magistra na kierunku politologia Habilitant uzyskał w czerwcu 2002 roku po pięcioletnich studiach w Instytucie Nauk Politycznych i Dziennikarstwa na Wydziale Nauk Społecznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Studia ukończył na dwóch specjalnościach – marketing polityczny oraz dziennikarstwo. Pracę magisterską zatytułowaną *Antysemityzm na łamach „Rycerza Niepokalanej” w latach 1922-39* napisał pod kierunkiem prof. dra hab. Marcelego Kosmana. Została ona nagrodzona przez dziekana Wydziału Nauk Społecznych prof. dra hab. Jana Grada jako jedna z najlepszych prac magisterskich obronionych w roku akademickim 2001/2002.

W październiku 2002 roku Habilitant rozpocząłienne studia doktoranckie prowadzone w ramach Studium Doktoranckiego Wydziału Nauk Społecznych na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Jego opiekunem naukowym został prof. dr hab. Marcelego Kosman, pod którego kierunkiem przygotował pracę doktorską zatytułowaną *Spory o polsko-żydowską przeszłość i pamięć w debatach publicznych (1989-2002)*. Jej recenzentami byli prof. dr hab. Kazimierz Robakowski (UAM) i prof. dr hab. Andrzej Chodubski (Uniwersytet Gdański). Została ona obroniona w czerwcu 2007 roku w Instytucie Nauk Politycznych i Dziennikarstwa na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Na tej podstawie Habilitant uzyskał stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce. Jego dysertacja została wyróżniona **III nagrodą** w ogólnopolskim konkursie na najlepszą pracę doktorską z zakresu nauk humanistycznych i pokrewnych, który organizowany jest cyklicznie przez Narodowe Centrum Kultury.

Osiągnięcia naukowe

Wskazany osiągnięciem naukowym Habilitanta jest monografia zatytułowana *Po Jedwabnem. Anatomia pamięci funkcjonalnej* wydana w 2018 roku nakładem Wydawnictwa Instytutu Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk (recenzja wydawnicza: prof. dr hab. Anna Wolff-Powęska). Na pozostały przedstawiony do oceny dorobek naukowy dr. Piotra Foreckiego składa się łącznie 27 innych publikacji w językach polskim, angielskim oraz niemieckim w tym:

- 2 monografie;
- 2 prace zbiorowe pod współredakcją naukową;
- 8 artykułów w pracach zbiorowych;
- 2 artykuły w pracach zbiorowych we współautorstwie;
- 10 artykułów w czasopismach naukowych;
- 1 artykuł w czasopiśmie naukowym we współautorstwie;
- 2 hasła w leksykonie.

W zgodnej opinii członków Komisji habilitacyjnej przedstawiony dorobek naukowy dr. Piotra Foreckiego stanowi znaczące osiągnięcie badawcze i wnosi nową jakość do rozwoju nauk o polityce. W swoich publikacjach Habilitant dowiódł, iż posiada analityczne umiejętności wskazywania istotnych problemów społeczno-politycznych, zdolność do formułowania na ich podstawie hipotez badawczych oraz ich merytorycznego rozstrzygnięcia. Na podstawie poddanych ocenie publikacji widać wyraźnie, iż główny obszar jego zainteresowań naukowych stanowi polityka wobec pamięci popularnie nazywana również polityką historyczną. Precyzyjnie zaś, w polu podejmowanych przez Habilitanta badań znajduje się przede wszystkim polska polityka pamięci wobec zagłady Żydów o czym niemal w całości traktuje przedłożona monografia *Po Jedwabnem. Anatomia pamięci funkcjonalnej*. Praca ta, zdaniem członków Komisji habilitacyjnej, stanowi oryginalne opracowanie naukowe oparte na bogatej podstawie źródłowej i literaturze. Autorowi udało się nie tylko uporządkować, ale zwłaszcza zinterpretować niezwykle obszerny materiał źródłowy przy zastosowaniu różnorodnych narzędzi metodologicznych. Zwłaszcza tych właściwych analizie dyskursu publicznego.

Podniesione w recenzjach wątpliwości wzbudziło natomiast zakończenie książki zatytułowane *Zamiast epilogu*, które nie ma charakteru klasycznego podsumowania i sformułowania wniosków końcowych, lecz posiada formę dodatkowego, krótkiego rozdziału/uzupełnienia. Nie zmieniło to jednak pozytywnej oceny monografii autorstwa Habilitanta. W opinii członków Komisji większość przedstawionych przez niego prac napisana jest poprawnie pod względem metodologicznym i merytorycznym. Istotną cechą publikacji dr. Piotra Foreckiego jest również sprawność warsztatowa, wartki język narracji oraz dobra znajomość źródeł i literatury przedmiotu w polu konsekwentnie prowadzonych badań. Zdanie Komisji habilitacyjnej nie jest odosobnione, ponieważ warto podkreślić, iż poprzednia monografia Habilitanta zatytułowana *Od „Shoah” do „Strachu”. Spory o polsko-żydowską*

przeszłość i pamięć w debatach publicznych spotkała się z dużym uznaniem, o czym może świadczyć fakt, iż dotarła do ścisłego finału dwóch prestiżowych ogólnopolskich konkursów. Była bowiem nominowana w konkursie na najlepszą książkę historyczną roku 2010 do Nagrody Historycznej im. Kazimierza Moczarskiego, a w 2012 roku do Nagrody im. Jerzego Giedroycia, która ustanowiona została przez Senat Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

Przejawem aktywności naukowej Habilitanta jest również udział w kilkudziesięciu **konferencjach naukowych** organizowanych w Polsce i poza jej granicami. Szczegółowa ich lista wraz z tematami wygłoszonych referatów została ujęta w przedstawionej dokumentacji. Za dowód uznania dotychczasowego dorobku naukowego dr. Piotra Foreckiego Komisja habilitacyjna uznała jego zaproszenie do udziału w kilku prestiżowych zagranicznych konferencjach i seminariach naukowych. Na zaproszenie Remarque Institute, New York University wziął udział w seminarium naukowym *Remembering and Forgetting the Second World War*. Do wygłoszenia referatu podczas konferencji *Representation of the Holocaust - Present and Future/ Israel-Europe* zaprosił Habilitanta izraelski The Massuah Institute for the Study of the Holocaust. Znalazł się on także w międzynarodowym gronie specjalistów poproszonych o przygotowanie wykładu, prezentującego wyniki badań w ramach projektu *Nach Der Katastrophe. Historische und Literarische Narrative. Des Holocaust in Osteuropa* na uniwersytecie w Hamburgu. Na zaproszenie Węgierskiej Akademii Nauk wygłosił referat podczas międzynarodowej konferencji naukowej zorganizowanej z okazji uroczystych obchodów 70. rocznicy Holokaustu na Węgrzech (*Crime, Responsibility – Memory. The Hungarian Holocaust after 70 Years*). W roli eksperta wystąpił także w panelu *Reading the Museum: Critical Interventions*, który poświęcony został wystawie stałej w Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN i stanowił jeden z punktów programu zorganizowanego na Princeton University seminarium *Polish-Jewish Studies Workshop*.

Prowadzone przez Habilitanta badania i jego publikacje zostały również dostrzeżone w polskich kręgach akademickich. Świadczyć o tym może choćby włączenie dr. Piotra Foreckiego do powołanego przy Żydowskim Instytucie Historycznym im. Emanuela Ringelbluma interdyscyplinarnego zespołu eksperckiego działającego w latach 2014-2016 jako Pracownia Badań nad Zagadnieniem Antysemityzmu. Habilitant od lat współpracuje także z warszawskim Centrum Badań nad Zagładą Żydów IFiS PAN publikując swoje artykuły na łamach wydawanego przez ten interdyscyplinarny zespół badawczy rocznika „Zagłada Żydów. Studia i materiały”. Z okazji dziesięciolecia jego istnienia dr Piotr Forecki został zaproszony do udziału w debacie *Czy jest jeszcze miejsce na dalsze badania i debatę nad tematyką zagłady Żydów i stosunków polsko-żydowskich w Polsce?*

W ramach prowadzonej działalności naukowej Habilitant brał udział w **projektach i grantach badawczych** realizowanych we współpracy z różnymi podmiotami. Ich szczegółowy wykaz zawiera przedstawiona dokumentacja. Zdaniem Komisji, szczególnie warte podkreślenia są te z nich, które w sposób bezpośredni wpisują się w problematykę badawczą podejmowaną w publikacjach dr. Piotra Foreckiego jak np. *„Wielkie rocznice w dyskursie publicznym i pamięci społecznej”*; *„Modi Memorandi: interdyscyplinarny leksykon terminów pamięci zbiorowej”*; *„Pogromy. Przemoc kolektywna wobec Żydów na ziemiach polskich w XIX-XX wieku i jej wpływ na relacje polsko-żydowskie. Historia, pamięć, tożsamość”*; *„Literatura i sztuka Holocaustu w szkole ponadgimnazjalnej”*.

Komisja habilitacyjna wysoko oceniła również **działalność dydaktyczną, popularyzatorską i organizacyjną** Habilitanta. Prowadził on wykłady i ćwiczenia nie tylko na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza (tj. WNPiD, Pracownia Pytań Granicznych), ale także poza nim. Począwszy od roku 2011 rozpoczął współpracę z Żydowskim Uniwersytetem Otwartym funkcjonującym przy warszawskim Centrum Kultury Jidysz, gdzie pod patronatem Rektora Uniwersytetu Warszawskiego odbywają się zajęcia przeznaczone m.in. dla studentów. Autorskie wykłady prezentował także na uniwersytetach we Włoszech (ERASMUS +), Francji (ERASMUS +), Izraelu i RFN. Poza tym, od roku 2009 dr Piotr Forecki prowadzi seminaria dyplomowe na studiach stacjonarnych oraz zaocznych - był promotorem ponad 150 prac licencjackich. W ramach działalności związanej z organizacją procesu dydaktycznego Habilitant, z powołania Rektora UAM, pełnił w latach 2012-2017 funkcję Kierownika Studiów na kierunku Dziennikarstwo i Komunikacja Społeczna prowadzonych w Ośrodku Zamiejscowym UAM w Pile. To również w tym ośrodku był opiekunem kolejnych roczników studentów, a także odpowiadał za organizację ich praktyk zawodowych.

Działalnością popularyzatorską Habilitant zajmował się we współpracy z kilkoma instytucjami poza uniwersytetem. Na zaproszenie Instytutu Polskiego w Tel Awiwie przeprowadził cykl warsztatów przeznaczonych dla izraelskich nauczycieli oraz przewodników wycieczek do miejsc pamięci związanych z Holocaustem. We współpracy z Międzynarodowym Centrum Edukacji o Auschwitz i Holokauście w Państwowym Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu prowadził sesje dla nauczycieli oraz szkolenia dla pracowników (m.in. Biura Prasowego). Wielokrotnie angażował się również w rozmaite inicjatywy realizowane przez Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN.

Z uznaniem Komisji habilitacyjnej spotkała się także długa lista paneli dyskusyjnych i debat eksperckich, w których dr Piotr Forecki brał udział w roli uczestnika, moderatora, ale także sam je organizował. W latach 2010-2016 prowadził wykłady popularyzujące naukę w

kilku liceach i gimnazjach Wielkopolski, a w swoim dorobku posiada liczne artykuły o charakterze publicystycznym, które ukazywały się na łamach różnych czasopism. Wraz z prof. Anną Wolff-Powęską zajmują się koordynacją serii wydawniczej *Geschichte-Erinnerung-Politik. Studies in History, Memory and Politics* utworzonej w 2011 roku w wydawnictwie Peter Lang Edition. Jej celem jest wprowadzanie do międzynarodowego obiegu naukowego publikacji polskich autorów i autorek z zakresu nauk społecznych i humanistycznych. Dotychczas ukazało się w niej łącznie ponad dwadzieścia monografii. Habilitant jest również członkiem rady programowej czasopisma „Miasteczko Poznań. Pismo społeczno-kulturalne”, na którego łamach publikowane są m.in. artykuły popularyzujące wyniki badań z dziedziny studiów żydowskich i *holocaust studies*. Dr Piotr Forecki należy do Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych, Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk oraz Stowarzyszenia Żydowski Instytut Historyczny.

Dorobek naukowy wyrażony w publikacjach jest tylko jednym z elementów podlegających ocenie. Zgodnie z ustawą z 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki z późniejszymi zmianami i w brzmieniu określonym ustawą z 18 marca 2011 r. oraz w myśl rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego pod uwagę należy wziąć także inne kryteria podlegające ocenie. W zgodnej ocenie członków komisji, w odniesieniu do znaczącej części tych obszarów Habilitant spełnia stawiane rozporządzeniem wymogi.

Dokonując analizy wskazanych powyżej elementów, składających się na dorobek naukowo-badawczy, dydaktyczny, popularyzatorski i organizacyjny oraz na dokonania w zakresie współpracy międzynarodowej członkowie komisji uznają, że stanowi on podstawę do uzyskania stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o polityce.